

## הלכות גזלה ואברה פרק ד

א. קנס קנסו חכמים לגזלנין, שיהיה הנגזל נשבע על כל מה שיטען, ונוטל מן הגזלן: והוא, שיהיה זה מחזק שגזלו בשני עדים.

ב. פיצד: הרי שנכנס לתוך בית חברו למשכנו בפני עדים, ולא היה תחת כנפיו כלום, ויצא וכלים מטלין לו תחת כנפיו, ולא ידעו העדים מה הן. בעל הבית אומר כך וכך גזלתני בין שאמר הגזלן מעולם לא נכנסתי ולא נטלתי כלום, בין שאמר נכנסתי למשכן כמו שאמרו העדים אבל לא נטלתי ולא היה תחת כנפיו אלא כלים שלי, בין שאמר נטלתי כלי זה ובעל הבית טוען שנטל זה וכלי אחר הרי בעל הבית נשבע בנקיטת חפץ, ונוטל כל מה שיטען.

ג. במה דברים אמורים, בשטען דברים שהוא אמוד בהן, או שהוא אמוד שמפקדין אצלו אותן הדברים שטען, וטען בדברים שאפשר שינטלו תחת הכנפים כמו שהעידו העדים.

ד. ראוהו עדים שנכנס למשכן את חברו, ולא ראוהו בעת שיצא או שיצא ואין נראה תחת כנפיו כלום, ובעל הבית טוען ואומר כך וכך נטל אפלו אמר מעולם לא נכנסתי, שהרי מכחיש את העדים הרי זה פטור: שאם אמר נכנסתי ולא נטלתי, נשבע שבועת הסת שלא נטל כלום והולך שאפשר שיכנס לגזל, ולא גזל.

ה. היה עד אחד מעידו שנכנס ונטל כלים תחת כנפיו, ואינו יודע מה הן, והוא אומר לא גזלתי כלום, או שאמר בחובי נטלתי הואיל ואין העד יודע מה היה תחת כנפיו, הרי זה נשבע בנקיטת חפץ שלא גזל: שאינו מחזק בגזלנות, אלא בשני עדים.

ו. כשם שבעל הבית נשבע ונוטל מן הגזלן כך שומר שלבעל הבית, אפלו אשתו שלשומר נשבעת שזה נטל כך וכך, ומשלים הגזלן.

ז. היה שם שכירו או לקיטו שלבעל הבית, אינן נשבעין ונוטלין. ואין הנגזל יכול לשבע, שהרי לא היה בביתו בשעה שנגזל; ואין העדים יודעים מה נטל תחת כנפיו, כדי לחיב הגזלן להחזיר. ואין משביעין את הגזלן, מפני שהוא חשוד על השבועה.

ח. וכיצד עושים בדין זה מחרים בעל הבית חרם סתם על מי שנטל מביתו כלום, ואינו מודה בבית דין. ואפלו הודה הגזלן שגזל מקצת מחזיר המקצת שהודה בה בלבד, שהרי אין בעל הבית טוענו טענת ודאי.

ט. הגזל אחד מחמשה, ואינו יודע מי הוא הנגזל, וכל אחד ואחד מהן תובעו ואומר, לי גזלת אף על פי שאין שם עדים שגזל הרי כל אחד מהן נשבע שזה גזלו, ומשלים גזלה לכל אחד ואחד. אף דבר זה, קנס הוא שקנסו אותו חכמים מפני שעבר עברה וגזל; אבל דין תורה, אינו חיב לשלם מספק.

י. אמר לשנים גזלתי אחד מכם, או אביו שלאחד מכם, ואינו יודע איזה הוא אם בא לצאת ידי שמים, חיב לשלם גזלה לכל אחד ואחד. אבל בדין, אינו נותן אלא גזלה אחת, והן חולקין

אותה ביניהן: שהרי אין אחד מהן יודע שנגזל, אלא זה בא והודיעם; ולא קנסו חכמים בדבר זה, מפני שאין לו תובע.

יא. הטוען את חברו, ואמר לו גזלתני מאה אם אמר לא גזלתני, נשבע שבועת הסת פדין כל נתבע. ואם הודה שגזלו חמשים, משלם חמשים; ונשבע שבועת התורה על השאר פדין כל מודה במקצת, שהרי לא החזק גזלן בעדים.

יב. וכן הטוען את חברו שנקנס לביתו וגזלו כלים, והוא אומר דרך משכון לקחתים בחוב שיש לי אצלך, ובעל הבית אומר אין לך בידי כלום אף על פי שהודה שמשכנו שלא ברשות, הואיל ואין שם עדים שמעידים שגזל, הרי זה נשבע וגובה חובו מן המשכון, שהפה שאסר הוא הפה שהתיר; והואיל והוא נשבע ונוטל, הרי זה נשבע בנקיטת חפץ כמו שיתבאר בהלכות טוען ונטען.

יג. ראוהו עדים שנקנס לתוך ביתו של חברו שלא בפני בעל הבית, ונטל משם כלים: אף על פי שהוציאן מגליו, ואף על פי שבעל הבית הזה עשוי למכר את כליו אם טען ואמר דרך גזל לקחן, והלה אומר ברשותך באתי ואתה מכרתם לי, או נתתם לי, או בחוב שיש לי אצלך תפסתיים אינו נאמן: שכל הנכנס לבית חברו שלא בפניו, ונטל כלים משם והוציאן בפני עדים הרי זה בחזקת גזלן. לפיכך מחזיר הכלים לבעל הבית; ואין כאן שבועה, שהרי העדים ראו מה גזל. ואחר שיחזיר, חוזר ותובע את בעל הבית בכל מה שיטען, והדין ביניהן.

יד. וכן אם היה שם עד אחד בלבד, ובעל הבית טוען שגזול הוא כלי זה בידו, והלה אומר לקוח הוא בידי, או בחובי גביתיו, או שלי היה ופקדון הוא אצלך הרי זה חייב להחזיר הכלי לבעליו, בלא שבועה: שאלו היו שם שני עדים, היה חייב לשלם. ועכשו שאין שם אלא עד אחד, חייב שבועה, ואינו יכול לשבע, שהרי אינו מכחיש את העד; וכל המחייב שבועה ואינו יכול לשבע, משלם.

טו. לפיכך אם כפר, ואמר לא נכנסתי לביתו ולא נטלתי כלום הואיל ואין שם אלא עד אחד, והוא מכחישו הרי זה נשבע שבועת התורה שלא לקח מביתו כלום, ונפטר.

טז. מעשה באחד שחטף לשון שלכסף מיד חברו בפני עד אחד, ובא החוטף ואמר חטפתי, ושלי חטפתי; וחייבו אותו חכמים להחזיר מפני שהוא מחייב שבועה בעד זה ואינו יכול לשבע, שהרי הודה כמו שאמר העד. ואלו לא היה שם עד כלל, היה נשבע שבועת הסת ששלו חטף; ואלו הכחיש העד ואמר מעולם לא חטפתי, היה נשבע שבועת התורה שלא חטף. וכדין זה דנין בכל פיוצא בזה, בכל מקום.

יז. חטף ממנו זהובים בפני עד אחד, והוא אומר שלי חטפתי ועשרים היו אף על פי שאין העד יודע כמה חטף, הרי זה משלם העשרים: שהרי ידע בודאי שזהובים חטף. ואלו היו שנים, היה חייב לשלם; ונמצא בעד אחד מחייב שבועה ואינו יכול לשבע, כמו שבארנו.

יח. אמר החוטף עשרים חטפתי, ועשרים שלי הן, והנגזל אומר מאה חטף הואיל ואין העד יודע מנינן, הרי משלם העשרים

שְׁהוּדָה בָּהֶן שְׁחֲטָפֶן ; וְנִשְׁבַּע שְׁבוּעַת הַתּוֹרָה עַל הַשָּׂאָר, שֶׁהֲרִי  
נִתְחַיֵּב בְּמִקְצָתוֹ. וְדַעְתִּי נוֹטָה בְּזֶה שִׁישְׁבַּע הָסֵת, שֶׁהֲרִי לֹא הוּדָה  
בְּכָלֹם אֵלָּא אִמָּר שְׁלִי חֲטַפְתִּי.

יט. נִכְנַס לְבֵיתוֹ שֶׁלְחֶבְרוֹ שָׁלָא בְּפָנָיו, וְנָטַל מִשָּׁם כָּלִים בְּפָנָיו  
עַד אֶחָד, וְאֵין הָעֵד יוֹדֵעַ כִּמָּה נָטַל הָרִי בְּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר עֲשֹׂרִים  
כָּלִים הָיוּ בְּבֵיתִי, וְהַגּוֹזֵל אוֹמֵר לֹא נָטַלְתִּי אֵלָּא עֲשָׂרָה וְהֵם שְׁלִי  
חַיֵּב לְהַחֲזִיר הָעֲשָׂרָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְחַיֵּב שְׁבוּעָה וְאֵינוֹ יָכוֹל  
לְשַׁבַּע ; וְאֵינוֹ נִשְׁבַּע עַל הַשָּׂאָר אִפְּלוֹ שְׁבוּעַת הָסֵת, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ  
יָכוֹל לְטַעַן עַל הַגּוֹזֵל טַעֲנַת וְדָאִי.